

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Adam Roch (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Motuk (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 14 czerwca 2023 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **K. K.**

skazanego za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 754/22

zmieniającego częściowo wyrok Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w

Poznaniu z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt III K 521/20

**uchyla pkt I zaskarżonego wyroku i w tym zakresie przekazuje
sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego
rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wyrokiem z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt III K 521/20:

1. uznał oskarżonego K. K. za winnego tego, że „w nieustalonym bliżej dniu w okresie od 12 do 21 lipca 2017 roku w P. w zamiarze popełnienia czynu zabronionego w postaci dopuszczenia się wobec małoletniego poniżej lat 15 M. W. innej czynności seksualnej polegającej na dotykaniu w miejscach intymnych bezpośrednio zmierzał do jego dokonania w ten sposób, że zsunął z niego kołdrę, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zachowanie małoletniego, który obrócił się na brzuch”, tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k. – i za to, na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 200 § 1 k.k., wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 62 k.k. orzekł o odbywaniu tej kary w systemie terapeutycznym dla sprawców przestępstw na tle seksualnym;
2. na podstawie art. 41 § 1a k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zajmowania wszelkich stanowisk i wykonywania wszelkich zawodów związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem i opieką nad małoletnimi na okres 10 lat;
3. na podstawie art. 41a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz przebywania w środowiskach i miejscach związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem i opieką nad małoletnimi na okres 10 lat;
4. na podstawie art. 41a § 2 i 4 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz zbliżania się do pokrzywdzonego M. W. na odległość mniejszą niż 50 metrów na okres 5 lat;
5. na podstawie art. 46 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego nawiązkę w wysokości 4000 zł na rzecz pokrzywdzonego M. W.;
6. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 533,49 zł i wymierzył mu opłatę w wysokości 400 zł.

Sąd Okręgowy w Poznaniu – po rozpoznaniu apelacji obrońców oskarżonego – wyrokiem z dnia 8 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 754/22:

1. zmienił zaskarżony wyrok i obniżył orzeczoną w punkcie 1 karę pozbawienia wolności „do 1 (jednego) roku i 6 (sześciu miesięcy)”,
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;

3. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa zwrot kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, w tym jedną opłatę za obie instancje, w łącznej kwocie 320 złotych.

W dniu 7 kwietnia 2023 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego od ww. wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu. Wyrok ten został zaskarżony na niekorzyść oskarżonego K. K. w zakresie rozstrzygnięcia przyjętego w pkt I, tj. zmieniającego wyrok sądu pierwszej instancji i obniżającego karę pozbawienia wolności orzeczoną w jego pkt 1.

Skarżący zarzucił: *„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa materialnego, a mianowicie art. 200 § 1 k.k., polegające na złagodzeniu kary wymierzonej przez Sąd meriti oskarżonemu K. K., za popełnienie w formie usiłowania przestępstwa określonego w tym przepisie, do roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a więc poniżej dolnego ustawowego zagrożenia, które wynosi dwa lata pozbawienia wolności”*.

Zarzucając powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej uwzględnienia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Nie ulega wątpliwości, że w zaskarżonym wyroku K. K. wymierzona została kara pozbawienia wolności poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w sankcji przepisu art. 200 § 1 k.k. Sąd odwoławczy – na skutek przeprowadzonej kontroli instancyjnej – obniżył bowiem orzeczoną karę pozbawienia wolności do 1 roku i 6 miesięcy, podczas gdy za seksualne wykorzystanie małoletniego (w tym też usiłowanie dokonania takiego czynu – art. 14 § 1 k.k.) ustawodawca przewiduje karę pozbawienia wolności od lat 2 do 12 – i taką sankcję za ten występki ustawa określała zarówno w dacie popełnienia czynu przez skazanego, jak i w dacie orzekania przez sądy obu instancji. Jednocześnie wymaga odnotowania, że analiza zaskarżonego wyroku oraz jego uzasadnienia, nie daje podstaw do stwierdzenia, że w przedmiotowej sprawie skorzystano z jakiegokolwiek

instytucji prawnej, pozwalającej kształtować wymiar kary poza granicami ustawowego zagrożenia z art. 200 § 1 k.k. Sąd *ad quem* w pisemnych motywach zaskarżanego wyroku sam zresztą przyznał, że w zakresie reformatoryjnego orzeczenia o karze dopuścił się naruszenia przepisu prawa materialnego.

Należy podzielić ugruntowany pogląd orzeczniczy, iż wymierzenie kary poniżej dolnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego w sankcji przepisu, który określa kwalifikację prawną czynu przypisanego, bez wskazania szczególnej podstawy do takiego ukształtowania rozstrzygnięcia co do kary, stanowi rażące naruszenie prawa materialnego – przepisu stanowiącego podstawę skazania (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2020 r., IV KK 10/20; także wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2017 r., II KK 312/17; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2013 r., III KK 228/12).

Stwierdzone uchybienie miało zatem charakter rażący i w sposób istotny wpłynęło na treść prawomocnego wyroku, gdyż w jego wyniku K. K. został skazany na karę pozbawienia wolności w wymiarze niższym, niż winno to nastąpić w sytuacji prawidłowego zastosowania przepisu prawa materialnego, tj. art. 200 § 1 k.k.

W tym stanie rzeczy zaskarżony wyrok należało uchylić w części dotyczącej reformatoryjnego rozstrzygnięcia o karze pozbawienia wolności (pkt I) – i w tym zakresie przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.

[pł]